

BALTASAR PORCEL

L A C R Í T I C A H A D I T

* **Solnegre** (1961) / * **La lluna i el "Cala Llamp"** (1963)

Si **Solnegre**, relat novel·lístic, conté encara l'ambigüitat de l'obra primera i és, doncs, un punt de partida, **La lluna i el "Cala Llamp"** és el resultat perfectament assolit d'una visió èpica de la novel·la enfront de la visió psicològica que també representava **Solnegre**. Es tracta ara d'una narració cenyida i segura que fa tots els passos per a esdevenir una novel·la.

Joan Triadú. AVUI 17-V-1981

* **Difunts sota els ametllers en flor** (1970) / * **Cavalls cap a la fosca** (1975)

La evolución del escritor, visible, no ha perdido de vista su raíz inicial: la construcción de la mitología rural y marítima de su localidad nativa de Andratx y de todo un universo balear sometido a una metamorfosis profunda por un proceso de amplificación progresiva (...) La tendencia a la disgregación de la estructura narrativa usual imperaría de modo visible en **Difunts sota els ametllers en flor** (1970), obra coral, sin protagonista ni trama unitaria, sucesión de fogonazos, de instantáneas, detenidas en la memoria en la fijación paralizada de un daguerrotipo (...)

En **Cavalls cap a la fosca** (1975) las diversas formas de narración -relato en primera o en tercera persona, documentos judiciales, cuadernos íntimos, crónicas ficticias, monólogos-; connotadas por las imprescindibles referencias estilísticas a los respectivos patrones, no ocultarán la deliberada persistencia de una misma escritura: los narradores són muchos, pero la escritura es una.

Pere Gimferrer. DESTINO (18-24/ XII/ 1975)

* **Les pomes d'or** (1980)

Plena de color, sensualitat, violència i aventura, amb llenguatge bigarrat i molsut, amb una escenografia treballada fins a l'exquisidesa i amb una història que es desgrana amb interès, **Les pomes d'or** és una obra de reconciliació amb la literatura que frega un doble plaer: el de la lectura i el de l'aventura.

Isidor Cònsul. AVUI (3-VIII-1980)

* **Els dies immortals** (1984)

El projecte narratiu a què respon **Els dies immortals** és impecable. Brillant. Les qualitats fabuladores de l'autor, també. El text, però, produeix una impressió de dispersió i la lectura es fa, en algun moment, feixuga (...)

Es una obra constituïda per episodis d'una gran qualitat que reclamen una atenció per ells mateixos, narrats com estan amb un plaer fabulador que els independitza i aïlla de la ment que els ordeix.

Ramon Pla i Arxé. AVUI (13-I-1985)

* **Tots els contes** (1984)

A **Tots els contes** trobem pràcticament tots els tics, les constants, els mites que conformen l'univers literari de Baltasar Porcel (...) Permeten, a més, d'avaluar fins a quin punt la immensa capacitat narrativa d'aquest autor pot estar al servei de la bellesa, i el seu gust per la reflexió, i la seva capacitat de convertir en literatura, en misteri, diríem, tot allò que no era altra cosa que vida.

Pilar Rahola. EL PAIS (5-V-1985)

* **Les primaveres i les tardors** (1986)

Obra de retorn en el conjunt de la narrativa de Baltasar Porcel. Viatge de tornada cap als orígens i al món de les seves primeres novel·les, després del procés de llençadora -món i història enllà- de **Les pomes d'or** (1980) i **Els dies immortals** (1984). No es tracta, però, d'un simple retorn a l'eix del que hom anomena "mite d'Andratx" sinó d'una profunda intensificació del mateix mite. Els Taltavull (en nombre d'una quarantena) es troben a la casa pairal per al sopar de Nadal. El ritu avança lentament. L'encontre i el sopar són el fil que travessa la novel·la i serveix per a conduir els diàlegs, anècdotes i històries que s'expliquen, així com les que es recorden com una experiència íntima i personal (...) Alhora, s'aprofundeix en una doble dimensió mítica: la que constitueix la nissaga familiar i de la seva pertinença a unes arrels que s'afonen en les essencialitats més pregones de la cultura mediterrània.

Isidor Cònsul (SERRA D'OR -V- 1987)

* **Notes per a una introducció** (1991)

Sens dubte, Porcel és un dels animals literaris més voluminosos d'aquest final de segle (...) Amb la seva mastodòntica producció, Porcel intenta d'explicar-se ell mateix i d'explicar el món que l'envolta. Així, malgrat els canvis, el punt de vista és sempre el mateix, una primera persona que, amb els anys, es complexifica, tot ratificant-se. O rectificant-se. I que, sobretot, sosté amb el món que l'envolta, unes relacions, alhora, d'atracció i repulsió, que provoquen dos moviments, si no antagònics, de sentit contrari. Un, d'interiorització. I, l'altre, d'intervenció. De fet, amb el primer, Porcel articula una aventura individual i solitària, que busca la pròpia realització i que gira al voltant d'uns mateixos eixos, que, a poc a poc, aïlla i

defineixi.(...)

En aparença, aquest doble moviment ofereix un seguit d'anades i vingudes substancials que poden semblar veritables cops de timó, però que en el fons marquen una trajectòria lligada, coherent (...)

Joaquim Molas. Pròleg a **L'alba i la terra. Obres Completes I** de Baltasar Porcel. Edicions Proa. Barcelona, 1991.

BALTASAR PORCEL

B I B L I O G R A F I A

- * **Els condemnats**. Premi Ciutat de Palma de Teatre. Editorial Moll. Palma de Mallorca, 1959.
- * **Solnegre**. Premi Ciutat de Palma de Novel·la. Albertí Editor. Barcelona, 1961.
- * **La simbomba fosca**. Premi Joan Santamaria Teatre. Editorial Moll. Palma de Mallorca, 1962.
- * **La lluna i el "Cala Llamp"**. Albertí Editor. Barcelona, 1963
- * **Els escorpins**. Aymà. Barcelona, 1965.
- * **Teatre**. Editorial Daedalus. Palma de Mallorca, 1965.
- * **Arran de mar**. Editorial Selecta. Barcelona, 1967.
- * **Viatge literari a Mallorca**. Edicions Destino. Barcelona, 1967.
- * **Els argonautes**. Edicions 62. Premi de la Crítica "Serra d'Or" de novel·la. Barcelona, 1968.
- * **Viatge a les Balears menors**. Editorial Tàber. Barcelona, 1968.
- * **Els xuetes**. Edicions 62. Barcelona, 1969.
- * **Exercicis més o menys espirituals**. Edicions 62. Barcelona, 1969.
- * **Difunts sota els ametllers en flor**. Premi Josep Pla. Premi de la

- Crítica "Serra d'Or" de contes. Edicions Destino. Barcelona, 1970.
- * **Crònica d'atabalades navegacions.** Edicions 62. Barcelona, 1971.
 - * **Grans catalans d'ara.** Edicions Destino. Barcelona, 1972.
 - * **Debat català.** Editorial Selecta. Barcelona, 1973.
 - * **Cavalls cap a la fosca.** Premi Prudenci Bertrana. Premi de la Crítica "Serra d'Or" de novel·la. Premi Internacional de Novel·la del Mediterrani. Edicions 62. Barcelona, 1975.
 - * **Camins i ombres.** Editorial Selecta. Barcelona, 1977.
 - * **Diàlegs.** AC. Barcelona, 1977.
 - * **Reivindicació de la vídua Txing.** Edicions 62. Barcelona, 1979.
 - * **Les pomes d'or.** Edicions 62. Barcelona, 1980.
 - * **Els dolços murmuris del mar.** Edicions 62. Barcelona, 1981.
-
- * **El misteri de l'Alzinar i altres contes.** Edicions 62. Barcelona, 1982.
 - * **Els dies immortals.** Edicions 62. Barcelona, 1984.
 - * **Les illes encantades.** Edicions 62. Barcelona, 1984.
 - * **Tots els contes.** Edicions Destino i Edicions 62. Barcelona, 1984.
 - * **Les primaveres i les tardors.** Premi Sant Jordi. Premi Crexells. Premi Literatura Catalana de la Generalitat de Catalunya. Edicions Proa. Barcelona, 1986.
 - * **Els meus inèdits de Llorenç Villalonga.** Edicions 62. Barcelona, 1987.
 - * **El divorci de Berta Barca.** Edicions Proa. Barcelona, 1989.
 - * **Obres Completes I. L'alba i la terra (Solnegre, La lluna i el "Cala Llamp, Els escorpins i Els argonautes).** Pròleg de Joaquim Molas. Edicions Proa. Barcelona, 1991
 - * **Obres Completes II. Reis, polítics i anarquistes.** Pròleg de Xavier Bru de Sala. Edicions Proa. Barcelona, 1991.

- * **Obres Completes III. Punts cardinals.** Pròleg de Lluís Foix.
Edicions Proa. Barcelona, 1991.
- * **Obres Completes IV. Totes les Balears.** Pròleg de Valentí Puig.
Edicions Proa. Barcelona, 1991.

BALTASAR PORCEL

S U M A R I

Qui sóc i per què escric

Baltasar Porcel

Baltasar Porcel. Els eixos
d'una narrativa oberta.

Vinyet Panyella

Cavalls cap a la fosca. Un viatge
a les tenebres.

Carme Arnau

La crítica ha dit

Bibliografia

Textos

Baltasar Porcel

- **El crim del salobrar** (del llibre **Tots els contes.**
Edicions 62. Barcelona, 1984.
- **Les primaveres i les tardors** (fragments). Edicions Proa.
Barcelona, 1986.

"L'escriptor del mes" - Suplement mensual de

"CRONICA D'ENSENYAMENT"

és una publicació conjunta dels Departaments d'Ensenyament i de Cultura de la Generalitat de Catalunya.

Editors: Antoni Gelonch i Viladegut
Oriol Pi de Cabanyes.

Directors: Isidor Cònsul
Esteve Miralles.

Col.laboradors d'aquest número: Baltasar Porcel
Carme Arnau
Vinyet Panyella.

Coordinació: Isabel Ruiz

Disseny i maquetació: Taula de Disseny

Realització: Art-Co /2000, SL.
Trafalgar, 4, 11è B i C
08010 Barcelona.

Impressió: Agpograf

Dipòsit legal:

y